

Verdiløse arkiv?

Norsk Arkivråds høstseminar
20.oktober 2015

Lars-Martin Kristensen
Rune Stenhaus
Systemintegrasjon AS

Systemint
systemintegrasjon as

Informasjonsforvaltning i praksis?

- Undersøkelser viser at en kunnskapsarbeider bruker 10 – 20 % av tiden til gjenfinning av informasjon.*
- IKT-støtten for intern samhandling er begrenset.
- Epost er «privat».
- Frykt for offentleglova bidrar til å redusere dokumentfangsten.

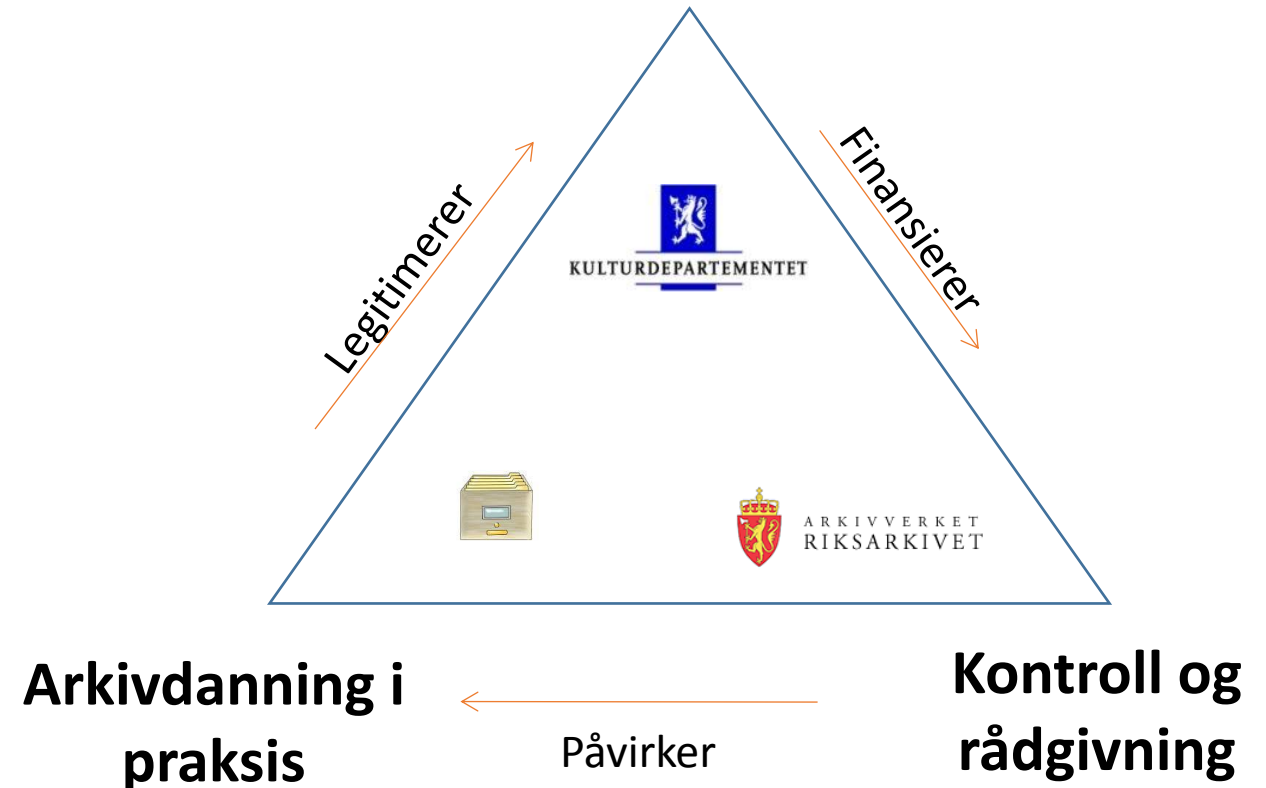
*Kilde:"The Cost of Knowledge", "The Knowledge Quotient: Unlocking the Hidden Value of Information Using Search and Content Analytics", "The social economy: Unlocking value and productivity through social technologies", 2012, McKinsey Global

Sektorpolitikk uten brukerperspektiv?

Juridisk rammeverk

“The iron triangle is a mutually beneficial, three-way relationship between Congress, government bureaucrats, and special interest lobby groups.

*Each group does some action that will help the other group, creating a lasting and unbreakable bond between the three.**

*Kilde: <http://study.com/academy/lesson/the-iron-triangle-definition-theory-examples.html>

Sentrale spørsmål

1. Hva er arkivarens viktigste utfordringer og oppgaver?

2. Hva kan gjøres på organisasjonsnivå for å styrke kvaliteten på informasjonsforvaltningen?

3. Hva kan gjøres av Riksarkivet og politiske myndigheter for å sikre en mer moderne og aktiv arkivpolitikk?

Et fagmiljø i krise?

Epostprosjektet i Bergen..

758 årsverk = 11 til 20 dokumenter daglig på offentlig journal

*Kilde: <http://presse.no/wp-content/uploads/2015/06/Vedlegg-1.pdf>

Et eksempel fra Kristiansund:

*«Når det gjelder begjæring om innsyn i epostkommunikasjon fra perioden 2009-2012, finnes dessverre ikke dette i kommunens arkiv eller systemer på grunn av utbytting av utstyr og mangel på arkivering.»**

*Kilde: <http://www.tk.no/far-kritikk-for-manglende-arkivering/s/5-51-21358>

Vedlikeholder vi en «cowboy-landsby»?

Hva skjedde i digitaliseringen?

Arkivaren satt ikke lenger tett på dokumentkaper

Digitalisering endret ansvaret for journalføring

Saksbehandler fikk to systemer: valgte Office-pakka

Arkivet satset på saks – og arkivsystemet

La oss se litt på hva Bergen kommunen svarte...

« Kommunens e-postsystem, Outlook, kan nevnes spesielt som et sidesystem med en omfattende dokumentproduksjon. Her har Bergen kommune generelt en utfordring ved at dokumenter som produseres kun i liten grad overføres til sak-arkivsystemet. »

« Andre fagsystemer har egne journalfunksjoner som ikke er basert på nødvendige standarder (NOARK) som tilsier at de kan produsere offentlige journal. Dermed er de heller ikke tilknyttet kommunens offentlige journal på nett. For flere av enhetene under BFEE representerer disse fagsystemene en betydelig dokumentproduksjon. »

- «En oppfølgende spørreundersøkelse som 46 av kartleggings-responentene svarte på, viste at
- 56% har ingen eller bare delvis kjennskap til rutinene for arkivering av arbeidsrettet informasjon pr. e-post.
 - 34% opplever at rutinene ikke gir klar føring på hva som skal arkiveres. »

Hva forteller dette svaret oss?

Veien videre?

Mer av det samme?

- Bør det kjøres flere kurs i saks- og arkivsystemene?
- Bør det skrives flere rutinedokumenter?
- Bør bruken av dedikerte fagsystemer begrenses?
- Bør det være strengere «straff» for å ikke følge interne retningslinjer?

Eller skal vi forsøke en ny tilnærming?

- Hvordan ser verden ut uten systembriller?
- Hvilke verktøy skal vi bruke til å forstå og endre virksomheten?
- Hva slags kompetanse er nødvendig?
- Hvordan formidler vi behov og krav til toppledelsen?

Helhetlig tilnærming til endring

1. Prosess

2. Organisasjon og kompetanse

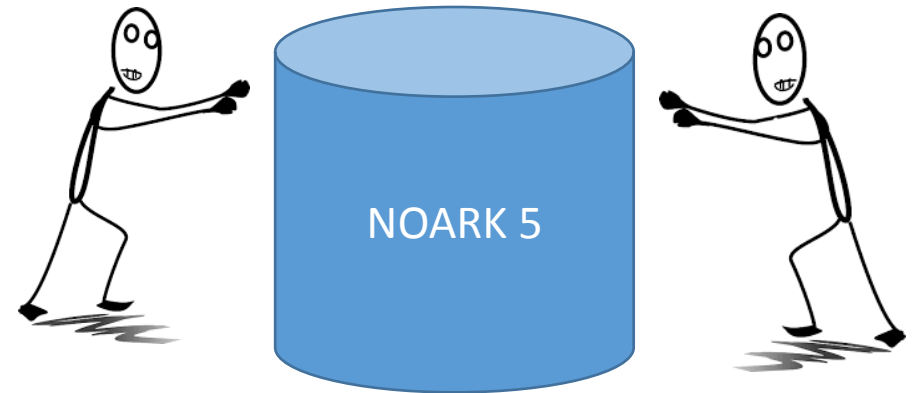
3. Teknologi og IKT

4. Informasjonsstrukturer og datakvalitet

- Er IKT ofte mest opptatt av tekniske egenskaper ved systemene de forvalter?
- Er Riksarkivet hovedsakelig engasjert med krav til metadata og funksjonalitet i systemene og «historisk perspektiv»?
- Gir lovverket «bestep praksis» for informasjonsforvaltning?

Prosess

- Kartlegging og design av prosesser har et overordnet formål: sikre at «alle drar i samme retning» og at formålskrav ivaretas
- Gode løsninger som faktisk etterspørres og brukes, gir økt dokumentfangst.
- Prosesser og informasjonsforvaltning henger tett sammen.

Organisasjon og kompetanse

- Vår erfaring: om du roper ut i organisasjonen er det få eller ingen som svarer...
- Ender fort med «misjonsvirksomhet»?
- Ledelsen må engasjere seg aktivt i prosesser og informasjonsforvaltning
- Gå ut i organisasjonen – lytt og foreslå forbedringer

Teknologi og IKT

- IKT-verktøy skal støtte brukerbehov og oppleves som nyttige.
- Tenk informasjonsforvaltning på tvers av systemer i organisasjonen.
- Datafangst må skje som en integrert del av arbeidsprosessene.
- Definer målsetninger og retningslinjer som er uavhengig av programvare.

Informasjonsstrukturer og datakvalitet

- Kan «skriveregler» erstattes med påføring av metadata ?
- Felles metadatamodell – ulike fagsystemer?
- Gjør arkivene lettere tilgjengelig slik at de blir en reell kilde som benyttes.
- Alt begynner med fangst av informasjon – som påføres meningsbærende informasjon som bidrar til gjenfinning.
- Det er ok med store modeller, men små skritt er ofte best i praksis.

Felles problemstilling – ulik kompetanse

Brukeropplevelse

Metadata og
informasjonsstruktur

Prosesser

IKT-arkitektur

Regelverk

Teknisk infrastruktur

Oppsummering

- Arkivmiljøene må bevege seg ut på nye arenaer i virksomheten?
- Alle løsninger må ha bedre brukeropplevelse og oppleves som mer relevant.
- Arkivet kan ikke ta ansvar for «alt», men kanskje bry seg mer om å støtte prosesser og brukere i virksomheten?
- Arkivfaglig kompetanse er kun et komponent i en vellykket informasjonsforvaltningsstrategi.

Spørsmål til debatt:

- Hvem setter informasjonsforvaltning på ledelsens agenda, sikrer tilgang på «beste-praksis», stiller krav og bidrar til gjenbruk av gode ideer for informasjonsforvaltning?
- Hva er egentlig Riksarkivets rolle? Veileder for å bidra til gode løsninger i virksomhetene eller forvalter av arkivmateriale?
- Hvem ivaretar ansvaret for helheten: IKT, prosess og arkivfaglige hensyn?

Takk for oppmerksomheten!

Rune Stenhaus
rune@sysint.no
+47 488 68 928

Lars-Martin Kristensen
lars-martin@sysint.no
+47 930 60 513

Systemint
systemintegrasjon as